

A. Szabó László

Márciusi ünnepek

A tavasz kezdetén – bár még távolról sem tudhatjuk, milyen lesz az elkövetkező hetek időjárása, s valóban tavasz lesz-e – számtalan okunk nyílik majd felelgetni a kikelet ünnepeit és jeles napjait, hogy legalább pár percig, netán néhány óráig öröm töltse be lelkünket.

Mindenekelőtt március idusán – a magyar szabadságszeretet jelképének tartott évfordulón – lesz alkalmunk büszkén és őszintén egymás szemébe nézni, és kokárdát tűzve, „Talpra magyar”-t skandálva félreérthetetlenül kinyilvánítani nemzeti és kulturális önazonosságunkat. Ünnepi beszédeinkben felidézhetjük, mit is kívánt annak idején a nemzet, és a huszonegyedik század küszöbéről szemlélve fontolóra vehetjük azt is, mit ért el, hova is jutott valójában. A sors fintora folytán a szlovákiai magyarság egyben időközi népszámlálást is tarthat, hogy társadalmi és politikai súlyát megmérve alakíthatja majd jövőbeli lehetőségeinek kezeit.

Előtte természetesen egy-egy szál virág és néhány keresetlen szó kíséretében megemlékezünk majd a hölgyekről, lányokról, asszonyokról is, tiszteletünk és megbecsülésünk jelét adva a mindennapjainkat, s ezáltal egyben a történelmet is formáló nők fáradozásáért, gondosságáért és törődéséért. Persze a nőnapnak manapság már nem a munkásmozgalmi jellegét domborítjuk ki, hanem szavainkkal a nő ezer arcát, szépségét és keresztjét sejtetjük majd.

Kevesebben gondolnak viszont arra, hogy márciusban – elsősorban pedagógusberkekben, bár újabban már számos településen úgyszintén – egy fontos születésnapot is ünnepelünk. Egy dél-morvaországi falucskában ugyanis az 1592-es esz-

tendő 88. napján látta meg a napvilágot Jan Amos Komenský. A népek tanítójának pedagógiai és erkölcsi elvei, valamint didaktikai módszerei és oktatási koncepciója oly mértékben befolyásolták az iskolák és a bennük tevékenykedők életét, hogy Comenius hagyatékaként tájainkon mindmáig fennmaradt a tanítónap megtartásának másfél évtizede felújított tradíciója. Ilyenkor a hangzatos beszédekkel megemlékező politikusok, városvezetők, valamint az egyes intézmények igazgatói igyekeznek elismerni a pedagógusok fáradozását és türelmét, és nem felejtik el azt sem megemlíteni, hogy milyen küzdelmes és megterhelő, ugyanakkor mennyire szép és szívderítő ez a sok erőfeszítést igénylő hivatás.

Tény és való: a tanító életében sok örömteli és viszontagságos pillanat váltja egymást. Hogy a végelszámolásnál melyikből lesz több, az nagyrészt rajta is múlik. A diák sokszor csak felnőttként érti meg a pedagógus igyekezetének és szigorának okait, így gyakran erős az ellenállás, mégis minden áldott nap tovább kell lépni. Akik a küzdelmek ellenére a pályán maradtak, jól tudják, milyen erőt ad egy értelmes tekintet, milyen megindító egy éles elméjű gyermek minden picikére. Ezek a tanítók és tanárok tisztában vannak vele, hogy az őszinte értékteremtő munka és a jövő formálása a legszebb feladatok egyike.

Manapság a társadalomban sajnos mégis egyre kevesebben tudatosítják, amit Benedek Marcell így fogalmazott meg: „A nemzet sorsa a tanítók kezében van, mert egyedül a tudás képesít igazságosságra, és egyedül az igazság teszi méltóvá a nemzetet a fennmaradásra.” A pedagógus ugyanis valahogy még mindig nem

került a ranglétra öt megillető fokára, s gyakorlatilag még mindig állandó sztrájkkészültségben van, hogy kicsikarjon a mindenkori végrehajtó hatalomtól egy kis béremelést, amely elsősorban napi kiadásainak fedezéséhez volna szükséges. És akkor még nem szóltunk a kikapcsolódáshoz, a művelődéshez és a szakmai továbbképzéshez szükséges anyagi eszközökről, melyek előteremtése egyelőre a tanító számára majdhogynem teljes illúzió. Pedig folyik a sokszor értelmetlen kreditgyűjtés, zajlanak a központi kínálat alapján szervezett tanfolyamok, melyek sok esetben köszönő viszonyban sincsenek a kereslettel. Próbálkozik a pedagógus a másodállással, jobb esetben a korrepetálással is. Forog a mókuserék.

Éppen ezért jó érzés arról hallani, ha egy tanár a kötelező körökön felül önszorgalomból is képezi magát, ha hajlandó részt venni szakmai kérdéseket boncolgató fórumokon, tanácskozásokon. Jó érzés látni, hogy a fiatal pedagógusok körében is van igény a párbeszédre, a tematikus eszmecserekre. Ennek az örömteli ténynek és a Katedra Alapítvány áldozatvállalásának köszönhetően most ismét esély mutatkozik arra, hogy az ideai esztendő folyamán feleledjen Csipkerózsika-álmából a Katedra Társaság, az a szakmai tömörülés, amely a múltban számtalan adalékkal járult hozzá köz- és felsőoktatásunk fejlesztéséhez, tantárgy-pedagógiai és neveléstudományi kérdések továbbgondolásához, iskoláink, pedagógusaink munkájának megsegítéséhez.

Kedves pedagógusok, itt van hát egy újabb ok az ünneplésre! Az apró örömeik is elégedettséget és megnyugvást hozhatnak a mindnapokba.